

Ha sigut president de la secció de Geologia del Centre Escursionista de Catalunya.

Va pendre part activa també en els Congressos excursionistes catalans de Manresa i Tarragona, on portà la representació de l'INSTITUCIÓ.

Aquesta hermosa flor de nostre jardí s'és esfullada, preguem al Senyor no sols per éll sinó perquè fassi brotar altres flors que donguin tants saborosos fruits!

JOSEP R. BATALLER, PVRE.

Barcelona, 5-V-1917.

Monstruositat en la espiga esporangifera de
Equisetum maximum Lam.
(E. Telmateya Ehrh.)

per

JOAQUIM M.^a DE BARNOLA, S. J.

No són pas poques ni menys gens variades les monstruositats que hom coneix d'aquesta especie; moltes d'elles breument descrites per En M. Goldschmidt (1) en son follet *Tabellen zur Bestimmung der Pteridophytenarten, - Bastarde un - Formen Deutschlands, Oesterreichs und der Schweiz*; però no'n trovem descrita cap a que pugui, ni tan sols aproximadament, ésser referida la d'un exemplar recollit en la excursió verificada el penúltim dijous d'Abril a Vallvidrera, en el Barranc de la Font dels Pins, l'aigua de la qual devalla

---

(1) Cassel, 1901.

per darrera de la que de càn Lavallol aboca al pantàn d'aquella xamosa vall; i que conservat en alcoholl, tinc l'honor de presentar a la consideració de nostres consocis.

Les modificacions teratològiques que constitueixen monstruositats en la espiga esporangífera de la especie dita, venen reduïdes, de seguir la classificació que'n fa el pteridòleg de Geissa, a les següents:

- a) espigues provistes de dilatacions membranoses com les dents que formen les vaines, i que per cert es poden presentar en l'apex, en el mig o en la base d'aquelles . . . *cornigerum* ASCHERS,
- b) formes amb dugues espigues ben desenrotllades, situada una al damunt de l'altra . . . . . *distachyum* DÖRFLER,
- c) espigues atravesades per un tany estèril, el qual pot restar simple, i constitueix el . . . . . *proliferum* MILDE, o ramificar-se, i és el . . . . . *verticillatum* F. WIRTGEN,
- d) apex de la espiga més o menys profundament dividit en dos o més particions. . . . . *digitatum* MILDE,
- e) espiguetes eixint de la meitat o per sota d'ella, llargues fins a 2 cm. . . . . *ramosum* F. WIRTGEN,
- f) espiga tallada gaire bé fins a la base en 2-5 altres espigues proximalment d'iguals dimensions . . . *polydactylum* F. WIRTGEN,
- h) dugues espigues complertes e independents eixint d'una mateixa vaina, encara que separades per altres de rudimentàries. . . . . *biceps* F. WIRTGEN.

A cap d'aquestes deu referir-se la anomalia per nosaltres descoberta. En efecte: aquí tenim espiguetes sobre una espiga complerta a la que sols manca per a ésser regular la llargària que comunment tenen les formes normals, o sigui el *typicum* de F. WIRTGEN; llargària que pot arribar fins a 10 cm. En nostre cas als 2 fineix, com tallada sobtadament la espiga que podriem dir-ne mare, aixecant-se gairebé amb perfecta simetria 4 espiguetes amb sos petits eixos i ses corresponents escates peltades, on com és sapigut s'hostatgen els esporangis. Aquestes espiguetes tenen 9 mm., exceptuant-ne una no del tot o no tan perfectament desenrotllada. Aixís com són quatre podrien ésser en nombre major o menor les espiguetes, per la qual cosa la denominació que donem a aquesta anomalia no la concretem pas al mateix, ans bé la fem general i per a que sigui més típica fa al·lusió al caràcter explicat. Li assignem, doncs, el calificatiu de var *stachy-*

fera (1). De pas fem notar que la dessinència gramatical de les cites aduïdes anteriorment deuria ésser cambiada segons els darrers acorts dels Congressos de Botànica, fent-la concordar amb la paraula «*varietas*», «*aberratio*» o la que vulgui ésser considerada, però no amb la específica.

L'origen o gènese de la modificació que estudiem és difícil, si no impossible de trobar o explicar. Ens decantem a pensar que fou deguda a les picades d'algún insecte, que deturant el creixement ulterior normal de la espiga mare, en determinà un altre d'anormal en les proximitats dels punts picats, per la qual cosa fou obtingut un més gran desenrotlló en els punts veïns, on s'enlairen les quatre miniatúres d'espiga, que coronen la principal. No podem atribuir-la a hipertrofia, que segurament hauria donat lloc a un creixement espicular gran en les espigues filles ensems que en la mare; essent aixís que al observar l'exemplar de referència, hom veu aquell com deturat a la meitat de sa carrera, prenent aleshores la part restant la anomalia de creixença, que en aquestes ralles descrivim.

Sarrià, 20 d'Abril de 1917.

Pseláphidos y Scydmaenidos Catalanes

por

RICARDO ZARIQUIEY

II

Al presentar nuestro primer trabajo (2) sobre estos interesantes coleópteros en la sesión del 3 de Diciembre último, anunciaba ya la captura de algunos nuevos ejemplares entonces en estudio. Aumentado el número de especies en cazas posteriores y merced a la amable

---

(1) *Stachys*, espiga, en grec.

(2) Pseláphidos y Scydmaenidos Catalanes. I. BOLETÍN de Febrero-Marzo 1917.